

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . 180 K
mesečno 15 .
za zased. ozemlje 300 .
za inozemstvo 520 .
Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:
Hilidolova cesta št. 16/3
Telefon št. 72.
Upravišništvo:
Šodna ulica št. 6
Telefon št. 36.
Račun kr. pošt. šek. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 29. aprila.

Občinske volitve v mestih so prinesle precej rasepljenja. Proporc sam vzgaja nagnjenje k delitvi. Njegovi protivniki so po vsem svetu zelo močni in ni dvoma, da bodo v komunah najprej zmagali, če bodo iznašli srednjo pot med odgovornim večinskim in manjšinskim predstavitelstvom, potrebnim za kontrolo.

Nekaj je razveseljivega na občinskih volitvah v avtonomnih mestih: klerikalizem je zavržen. Kdor se spominja zadnjih 20 let slovenske politične zgodovine nam potrdi, da so klerikalci, uspeha sigurni na deželi, stegnili prste po mestih. Šusteršič in Kerk sta preokovala z vso sigurnostjo, da bo klerikalizem zavojeval tudi mesta. In res, cela vrsta kranjskih mest je padla. Držal pa se je vedno naš starodavni Kranj in bela Ljubljana. Klerikalci so vzgajali stalen kader voilcev v Ljubljani in naseljevali semkaj uradnike svojega mišljenja. Nato so se lotili meščanstva.

Posebne volitve so pokazale, da je vsa ta akcija propadla. Če so klerikalci dobili od 48 mandatov 10, pomeni to, da so glasovali zanje vsi mogoči duhovniki in uradniki ter neposredno od stranke odvisni ljudje, a meščanstvo se jim je povsem odpovedalo. V času Kregarjevih kandidatov je bila dobra tretjina Ljubljane klerikalna, danes niti petina! V drugih mestih je še bolj. Tega uspeha ne bo podcenjeval nihče, ki se spominja na ogromni naval Šusteršičeve ere na mesta. Epigoni dr. Šusteršiča izdaleka ne dosega.

Klerikalizem, ko vidi, da je njegov desetletni ideal padel v vodo, se zdaj poskuša v vlogi propalih pretendentov; pomagal bi si rad z intrigo! Bil bi rad jeziček na tehnični med naprednimi strankami in deli bi milost onemu, ki se mu zdi manj nevarni sovražnik, da s njim bije jačega.

Demokrati smo historični protivnik klerikalizma; in naj se trenutne strankarske konstelacije na zunaj pojavljajo kakorkoli, mi smo oni, ki drže v šahu klerikalizem. V Avstriji smo to vlogo vršili predvsem s kulturnega stališča, v svoji narodni državi pa obenem in celo v prvi vrsti z državnega in nacijskega stališča. To ve klerikalizem in zato mu je jasno pred očmi taktična pot: ubiti demokratično idejo. On rad sprejme vse, makari rdeče in rdečkaste stranke, samo da oslabi glavno armado. Tega gesla se drži tudi sedaj.

Klerikalci izigravajo napredne stranke drugo proti drugi, da bi sami ribarili v kalnem. Onega na čelo občine, ki je najmanj nevaren, pri tem pa iztisniti, kar se da za sebe. S tega vidika moramo presojati konference, ki se vrše med klerikalci in takozvanimi narodnimi socialci, in živahno inicijativo klerikalcev, da izigravajo napredne disidente, obetajo podporo.

Mi te pojave zasledujemo s popolnim mirom. Naša ideja je močna, močna ne le v nas, ampak tudi v strankah ki so z nami tačas v borbi, močnejša morda, nego si predstavljajo gotovi voditelji teh strank, ki bi jih radi klerikalci izrabili zase.

Mesta ne bodo nikdar pozabila, kaj jim je klerikalizem že prizadel. Zares, smešno je, kako razni inteligenti in politični odprti ust poslušajo klerikalne tirade o avtonomiji mest. Ali ste pozabili, kdo je vzel Ljubljano avtonomno policijo? Kdo je vedno razveljavil skoro vsak eklep Ljubljanske občine? Kdo je nalagal Ljubljani posebne davčine, od katerih ni imela nič? Kregar - Štefotovi rekurzi so Ljubljano stali milijone. Štefotov duh je tudi današnji duh klerikalne stranke!

Kdor bo torej poskušal — kakor se čuje — prodati napredno prepričanje za skledo leče in za obljube klerikalne intrige, ta ne bo prišel daleč.

Nek dogovor med strankami je potreben, ako se noče gnati situacije v razpust občinskih odborov. Predpogoj pa je odpoved vsaki intrigi s klerikalne strani. Oni, ki mislijo, da jim je spás na črni strani, naj slobodno hite tjakaj: toliko prej boče javnost spre-gledala.

Beograd, 28. aprila. (Izv.) Ministra Janković in Spaho sta odpotovala v južno Dalmacijo, da proučita prilike in svrhu vzpostavitve prometa za izvoz in uvoz preko Dubrovnika, ker luka Baroš nima zadostne zveze z zaležjem.

Nenadna smrt vojn. ministra

Beograd, 29. aprila. Danes dopoldne je umrl nagle smrti minister vojne in mornarice general Branko Jovanović, častni adjutant Nj. Vel. kralja.

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Vojni minister Branko Jovanović je včeraj še prisostvoval seji ministrskega sveta. Tudi danes zjutraj je bil še popolnoma zdrav in je zato njegova nenadna smrt tembolj presenetila. Ob 9. dopoldne je zapustil svoje stanovanje, da se z avtomobilom odpelje v vojno ministrstvo. Ko je stopil iz hiše, se je nenadoma zgrudil in obležal na mestu mrtev. Zadel ga je srčni mrtvoud. O njegovi smrti sta bila takoj obveščena dvor in vlada. Ministrski predsednik Nikola Pašić je brzojavno pozval vse odsotne ministre, naj se vrnejo v Beograd in prisostvujejo pogrebu.

General Branko Jovanović je bil rojen leta 1868. v Beogradu, gimnazijo je končal leta 1885., nižjo vojno akademijo leta 1888., višjo vojno akademijo v Beogradu leta 1893., generalno akademijo pa v Petrogradu leta 1897. Za generala je bil imenovan leta 1916. Za vojne z osrednjimi silami je z velikim uspehom poveljeval konjeniški diviziji do prihoda na Krf, kjer je moral zaradi boleznj odstopiti s tega mesta, nakar je odšel na zdravljenje v Pariz. Za svoje zasluge je bil odlikovan z najvišjimi vojaškimi odlikovanji in najvišjimi priznanji, tako našimi, kakor zavezniki. Ko si je okrepčal zdravje, je bil pozvan na kočljivo mesto ministra vojne in mornarice 19. februarja 1920. Ker je vodil najuspešnejše ta resort, je kot primerna oseba prevzel isto

mesto drugič 17. maja 1920. In tretjič 1. januarja 1921.

Pokojni general Jovanović je vstopil po padcu demokratskega kabineta kot vojni minister v Protic-Koroščevo ministrstvo. Zatrjevalo se je o njem, da je partizan in imel je mnogo nasprotnikov. Kmalu pa se je pokazalo, da se ne mara solidarizirati z radikalno-klerikalnim režimom. Pokazal je od početka mnogo razumevanja za težavne naloge svojega resorta in si pridobil tudi pri opoziciji ugled in spoštovanje. Ko je g. Vesnić sestavil svojo prvo koncentracijsko vlado, je vstopil general Jovanović tudi v novi kabinet ter je ostal v vladi do danes. Lani je spremljal prestolonaslednika na njegovi triumfalni poti na Hrvaško in v Slovenijo in se je od takrat posebno zanimal tudi za naše slovenske razmere. V razgovorih z njim smo takrat spoznali njegovo odlično napredno mišljenje, njegovo razumevanje za politične prilike v naši ožji domovini in njegovo resno voljo odpraviti in izjednati težkoče, ki so se povsem naravno pojavljale pri delu za pretpajanje naše vojske v enotno jugoslovansko armado. Dostikrat smo imeli pozneje priliko priznati, da je njegova dobra volja rodila tudi dobra dejanja in med onimi, ki so z vsmo pripomogli, da se razmere v naši državi tako lepo konsolidirajo, zavzema pokojni Branko Jovanović odlično mesto. Po svojem značaju miren in tih, vedno priazen in ljubeznjiv, ostane vsem, ki so ga poznali, v prijaznem spominu. Domovina pa mu bo preko groba hvalečna za vsmo in ljubezen, katero ji ji je posvečal na enem najtežjih vodilnih mest.

Za pospešenje ustave

MEĐISTRANKARSKA POGAJANJA V BEOGRADU.

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Iz krogov blizu vlade se doznava, da obstoja želja, da bi se ustava sprejela čimprej, eventualno do konca maja, ker zahtevajo to državni interesi. Finančni minister stoji pred važnimi ukrepi, da bi se državni dohodki čimprej povišali in da se sprejme večje posojilo bodisi v državi, bodisi v inozemstvu. To bi se doseglo lažje, ako bi država imela ustavo, ki bi bila najboljša garancija za njeno konsolidarnost in moč.

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Predsednik ustavnega odbora g. Ninčić namerava sklicati ustavni odbor za 7. maja, da sklepa o izpremembah, ki so jih predlagali posamezni poslanci klubov. Odbor bo imel sejo v nedeljo in ponedeljek.

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Muslimani bodo v praznikih vodili pogajanja s predsednikom Pašićem glede rešitve agrara v Južni Srbiji. Zahtevali

bodo, da se pristane na njihove prve zahteve in da se reši agrarno vprašanje za Južno Srbijo po priliki tako kot v Bosni. Kakor doznava, hočejo muslimani 12. maja glasovati za ustavo, da politični nasprotniki ne bi mogli trditi, da izigravajo svoje zahteve kot nagrado pred glasovanjem. Muslimani iz Južne Srbije se nadejajo, da bo vlada ugodila njihovim zahtevam z ozirom na precedens v Bosni.

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Mnogi poslanci radikalnega in demokratskega kluba niso odpotovali, ker hočejo porabiti odmor med prazniki za mirno posvetovanje kako bi prišlo do sporazuma glede izjave, ki naj jo da vlada pred glasovanjem o ustavi in katere izpremembe naj bi se napravile v detajlu ob priliki prvega glasovanja, da bi bilo čim več glasov za vladni ustavni načrt.

Zemljoradniki za ustavo

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Beograjski dnevnik opominja na širjenje zemljoradniškega pokreta in meni, da je pogrešeno, ako se misli, da se more ta pokret preprečiti z izigravanjem in diskreditiranjem. Paralizirati se ga more samo, ako se mu postavijo na čelo inteligenti sami.

Tudi člani zemljoradniškega kluba niso vsi odpotovali. Vodstvo kluba razpravlja o tem, kakšen izhod bi se našel za glasovanje o ustavi in kako bi se izrazovalo nasprotje med izjavo, ki jo je dal Avramović Pašiću in med izjavo, ki jo dajejo zadnje dni člani kluba, no katerih sodeč bo 1/4 članov kluba glasovalo v načelu za vladni ustavni načrt.

OBNOVITEV PODONAVSKEGA PAROPLOVNEGA PROMETA.

Ekspresni parniki Dunaj-Beograd. Dunaj, 27. aprila. Prva paroplovna družba otvori v zvezi s paroplovnim sindikatom kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev s prvo plovo bode 2. maja t. l. ekspresni paroplovni promet od Dunaja v Beograd in iz Beograda na Dunaj. Ekspresni parniki bodo vozili le osebe in prtljago, temveč bodo sprejemali tudi brzovalno blago z Dunaja v Beograd in narobe. Z uvedbo teh ekspresnih parnikov je napravljen prvi korak k obnovljenju popotniškega in blagovnega prometa na Donavi, ki je počival že skoro osem let.

Evakuacija dalmatinskih otokov ustavljena

Lugano, 29. aprila. (Izv.) Milanski listi poročajo: Izročitev dalmatinskih otokov Jugoslaviji se je na povelje italijanske vlade ustavila, in sicer zaradi nesporazumljenj z beograjsko vlado. Iz različnih krajev evakuiranega ozemlja prihajajo poročila o nasilstvih Jugoslovancov proti Italijanom.

SPREJEM ZAGREBSKIH DIJAKINJ V PRAGI.

Beograd, 29. aprila. Prebribo poročja iz Prage: V Prago so dospela zagrebške licejke. Dasitudi je vlak imel štirinamno zaimdo, so jih pričakovale številne njivo-ve češke tovaršice ter zastopniki raznih oblastev in društev. V malem salonu Wilsonovega kolodvora jih je v imenu češko-jugoslovanske lige pozdravil urednik Vavrinek, v imenu šolskega ministrstva prof. Inderka, v imenu jugoslovanskega poslanstva g. Veble, v imenu osrednjega društva češkoslovanskih profesorjev g. Oliva, v imenu meštanske besede dr. Furi, v imenu osrednjega društva čeških žens pisateljica gospa Horvokova, v imenu jugoslovanske komisije pa dr. Prochaska. Odgovorila je gospa prof. Tkalcíćeva. Naše licejke so sprito pristréne sprejema zelo navdušene.

PRESKRBA DUNAJA Z ŽIVILL.

Dunaj, 29. aprila. (Izv.) Preskrba Avstrije z živili je pogodbeno zajamčena do meseca junija. Za aprovacijo do junija je nakupljena zadostna množina moke, masti in mesa.

Reški avtonomisti na begu

ANARHIJA NA REKI. — TRI VLADE.

Bakar, 29. aprila. (Izv.) Semkaj so prispeli pred fašistovskim terorjem pobegli profesor Zanella, vodja avtonomistov na Reki, dr. Blesich in inž. Peteani. Z njimi je prispelo še okoli 100 beguncjev. Kam so namenjeni še ni ugotovljeno. Zanella je sestavil na Reki svojo vlado in se obrnil na vrhovni svet zaveznikov s prošnjo, da prizna njegovo vlado. Sedaj ima Reka kar tri vlade: bivšo vlado, Zanellovo provizorno in fašistovski direktorij.

Bakar, 29. aprila. Na Reki vlada popolna anarhija. Nihče si ne upa na

ulico, ker fašisti streljajo na vsakogar, ki ga smatrajo za sumljivega. Alpini ne morejo vzpostaviti reda, tem manj, ker so se začeli sami družiti s fašisti. Na Reki vlada generalna stavka, ki bo trajala tako dolgo, dokler se fašisti in karabinjerji ne umaknejo z Reke. Železnica, pošta in brzojav ne delujejo. Po vsej okupirani Istri je izbruhnila splošna stavka, in sicer po izjavah socialistov v znak protesta proti nasilstvu na Reki.

Rim, 29. aprila. Listi javljajo z Reke: Začasni direktorij je oddal svojo oblast izrednemu komisarju, izvoljene-

Lloyd George odklanja nemške predloge

ULTIMAT NEMCIJ, DA STAVI NOVE PREDLOGE.

London, 29. aprila. V poslanski zbornici je izjavil Lloyd George na neko vprašanje: Glede nemških predlogov se nisem bil uradno obveščal, da jih je nemška vlada izročila Zedinjenim državam. Te predloge poznam le iz listov. Obžalujem, da so nezadovoljivi. Želel bi, da bi mi bilo mogoče reči, da so izpremenili položaj. Sedaj jih proučujemo v Londonu zbrani finančni strokovnjaki. Bojim se pa, da vlada splošno mnenje, da so ti predlogi nezadovoljivi.

Dalje je Lloyd George opozarjal, da se bosta zbornici pred zasedbo nemškega ozemlja o tem izrazili in da bo vrhovni svet še pred ponedeljkom ali torkom izrekel svoj sklep.

Lord Robert Cecil je vprašal, ali se more iz tega povzeti, da se država pred posvetovanjem spodnje zbornice zaplete v kake akcije. Lloyd George je odgovoril: Ako predlogi niso zadovoljivi, bi bili v toliko obvezani podvzeti akcije, v kolikor gre tu za zapadne westfalske premogovnike. Državni kancelar Chamberlain je omenil, da bo spodnja zbornica v četrtek razpravljala o vprašanju novih akcij

proti Nemčiji. Kenworthy mu je odgovoril, da se čudi, kako se more vršiti v poslanski zbornici posvetovanje šele v četrtek, ko je Francija izjavila, da začne s svojim pohodom v nedeljo. Chamberlain mu je odgovoril, da ne morejo nikaka pogajanja v spodnji zbornici vplivati na akcijo francoske vlade, ki je prepuščena njenemu lastnemu preudarku.

London, 29. aprila. Diplomatski sotrudnik lista «Daily Telegraph» piše: Rešitev za Nemčijo je le v tem, da k jutrišnji seji vrhovnega sveta pošlje neposredno v London nove, odkritosrčne in sprejemljive ponudbe kot pojasnilo in dopolnitev v Washingtonu predloženih predlogov. «Daily Telegraph» javlja iz Newyorka: V Ameriki se misli, da se bo Hughesu posrečilo, vplivati na Nemčijo, da bo svoje reparacijske ponudbe izpremenila v zmislu, ki bo zadovoljil zaveznike.

Berlin, 29. aprila. «Vorwärts» poroča iz Pariza: Iz Londona domnevajo listi, da bo Lloyd George poslal Nemčiji 24urni ultimatum, da predloži nove zadovoljive predloge.

Italija in reparacije

Rim, 29. aprila. (Izv.) Italijanski zunanji minister grof Sforza je včeraj z izredno velikim štabom sodelavcev in uradnikov odpotoval v London. V njegovem spremstvu je med drugimi tudi italijanski poslanik na Dunaju.

Casopisje je v reparacijskem vprašanju precej desorijentirano in priobčuje zelo si nasprotujoče vesti iz Pariza, Londona in Washingtona brez komentarja. Reči se more, da so v merodajnih krogih danes nekaj bolj pesimistični kot včeraj. Vendar pa upajo, da bo udeležba Amerike pri londonski konferenci pripomogla v toliko, da se ojači nameravano posredovalno stališče Italije. Francija je vendarle dosegla, da se položaj pred 1. majem ni razjasnil, in bo zato lahko vztrajala pri zasedbi ruhrskega ozemlja, o kateri menijo, da se ne more več preprečiti. V tukajšnjih krogih menijo, da se more kljub negotovostim, ki jih vsebuje nemška nota, razpravljati o nemških predlogih, vendar pa bo Nemčija morala orece zvišati ponudene milijarde.

Oživiljanje ruske industrije in trgovine

Stockholm, 28. aprila. (Izv.) Znani švedski trgovci, ravnatelj Dirger Alm-gren, se je danes vrnil s trgovinskega potovanja iz Rusije. V razgovoru je izjavil o svojih opazovanjih v Rusiji. V tvornicah, ki sem jih obiskal, se dela zelo pridno, zlasti v Putilovih tvornicah in v tvornicah za aeroplane. V oblačilni industriji je produkcija skoraj zadostna, kar se pa ne more reči o industriji za obutev. Rusija ima veliko množino zlata in platina, razven tega pa tudi mnogo drugega blaga. V petrograjski luki sem videl velike množine blaga. Mnogo delavcev dela na to, da spravijo vse v red. V petrograjskem pristanišču je pripravljeno za izvoz 8000 ton vina, 10.000 ton lana in 7.470.000 ton drugih izdelkov. Veliko število elektraren se je zadnja leta popravilo. Ameriske ladje pribajajo ena za drugo v Reval z blagom, ki je določeno za Rusijo. V Murmanu sem videl šest norveških parnikov. V Petrogradu in Moskvi se nahajajo že mnogi inozemski trgovci. V Petrogradu sem dobil amerikanca, ki je proučeval pogoje za

promet med ameriskimi pristanišči in Petrogradom. Izjavil mi je, da je ameriška paroplovna družba, ki je imela prej v rokah promet med Newyorkom in Arhangelskom, pripravljena, staviti na razpolago tri svoje največje parnike.

LLOYD GEORGE O IRSKI

London, 29. aprila. Pri debati v poslanski zbornici, ki se je tikala dopolnilnih kreditov za Irsko, so razni govorniki vložili ponovno pritožbo proti vladnim četam. Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil: Augleži ne morejo pripustiti popolne neodvisnosti Irske. Vlada ne bo kapitulirala, zakaj v parlamentu sprejeti homerulci dovoljine itak obširno samoupravo.

PRID PODPISOM ČEŠKO-AVSTRIL. TRGOVSKE POGODBE.

Dunaj, 29. aprila. (Izv.) Avstrijski finančni minister odpotuje jutri v Prago, da podpiše trgovske pogodbe s Češkoslovaško.

NAČRT ČEŠKEGA TISKOVNEGA ZAKONA.

Praga, 29. aprila. (Izv.) V parlamentu predloženi zakonski načrt glede novega tiskovnega zakona ima popolnoma isto vsebino kakor predlog, ki se je svojčas predložil novinarskemu komiteju v odobritev. Novinarski komitej je izjavil, da je ta načrt v nekaterih točkah pomanjkljiv. Te pomanjkljivosti pa se vkljub temu niso izločile iz načrta.

PREBIVALSTVO ANGLEŠKE INDIJE.

London, 29. aprila. Ljudsko štetje v Indiji kaže dorastek samo štirih milijonov prebivalstva izza poslednjega ljudskega štetja leta 1911. Število prebivalcev znaša 319 milijonov.

ZAKON O ORGANIZACIJI SODNIJ.

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Komisija ministrstva pravde za izenačenje zakonov v državi je načelno razpravljala o glavnih točkah zakona o organizaciji sodnij in njihove kompetence ter je izročila svoje delo ožji komisiji v revizijo.

DOVOLJEN IZVOZ OVSA.

Beograd, 29. aprila. (Izv.) Ministrski svet je dovolil tudi izvoz omejenega kontingenta ovs. Vojno ministrstvo ima pravico od izvoza zahtevati 10 odstotkov za se po že utrjenih cenah, ako ugovore potrebe niso krite.

Nekoliko pojasnil o aferi g. Peska

Nemški odškodninski predlogi

Politične beležke

Gospod Pesek si je naročil za svoj list "strokovni" članek, v katerem skuša dokazovati, da je poslovanje njegovega denarnega zavoda pravilno in kjer trdi, da smo mi ta zavod iz političnih nagibov hoteli uničiti.

Temu nasproti moramo ugotoviti, da smo skušali zadržati naša razkritja do preko volitev. Gospod Pesek nam je to zabranil s tem, da nas je neprestano obtoževal dejanj, ki jih je sam zagrešil. Povrh so krožile v javnosti najrazličnejše vznemirljive vesti in ves položaj je naravnost silil na to, da se zadeva popolnoma razčisti. Ta namen so naša razkritja dosegla. Opozorili smo vlagatelje, male naše ljudi, da njihovi prihranki niso dobro naloženi in da preti škoda.

Povsem izmišljeno pa je, da gre tu za nekak proti g. Pesku ali stranki, kateri pripada, zasnovan komplot in da smo mi ali demokratski sploh povzročili revizijo njegovega zavoda. Itevizijo je uvedlo sodišče po predpisih zakona. "Jugosl. kreditni zavod" je namreč zadruga, ki ni včlanjena v nobeni zvezi. Vseled tega ima po zakonu iz l. 1903. sodišče dolžnost, da po sodnijskih zadrugah revizorjih te revizije izvede. Tako je bilo tudi v tem slučaju. Ako revizor najde pri zadrugi vse v redu, napravi poročilo samo na načelstvo revidirane zadruge. Ako pa ugotovi, da se v zadrugi posluje protizakonito ali proti pravilu, mora svoje poročilo dati tudi sodniku. To se je v slučaju g. Peska zgodilo.

Mi smo izvedeli za rezultat revizije iz krogov, ki so ravno tako dalec revizorja, kakor so blizu g. Pesku. G. Pesek dobro ve, da revizijsko poročilo za njegov zavod ni bilo tajno in mora priznati, da imajo vlagatelji, ki so mu zaupali svoje prihranke pravico vedeti ali so njihovi prihranki na varnem. Poteklo je po ugotovitvah revizije precej časa, toda gospod Pesek ni ničesar storil, da zagotovi vlagatelje.

Ostalo je tudi naprej kot načelnik zadruge njen glavni dolžnik, ki je imel s svojimi najozjim prijatelji ogromno večino vloženega denarja zabitega v svoja podjetja, od katerih so nekatera deficitna ali pa neproduktivna in to brez zadostne varščine ali pa celo brez nje. Če obstoji tako razmerje med privatnim upnikom in dolžnikom, nikogar nič ne briga, tu pa je šlo za razmerje načelnika zadruge napram zadrugi sami in za denar, ki je zaupan ne v spekulativne, temveč v solidne naložbene svrhe.

Gotovo mora tudi zadruga svoj denar izročiti prometu, toda ne zadruga, ne banka, ne hranilnica ne sme do 90% svojih vlog zaupati skoraj eni in isti osebi, ki ga povrh še popolnoma imobilizira. Zgodovina našega denarništva pozna več slučajev, ko so podobni eksperimenti imeli katastrofalne posledice. Pri "Glavnih posojilnicah" je načelnik porabil večino vlog za svoja podjetja in svoje spekulacije. Založen konec je znan. V Gorici je bilo podobno s "Trgovsko obrtno zadrugo". Ako bi bil tam leta 1905. nastopil list in opozoril pravočasno na bolehanje "Trgovske obrtne zadruge", bi bil preprečil veliko nesrečo, ki se je pozneje zgodila in mnogi naši goristi rojaki bi bili obvarovani pogube.

Ni res, da so denarni zavodi pod vsakim pogojem noli me tangere. Ostra beseda o pravem času je zdravilna. Naš uspeh je, da skuša sedaj gosp. Pesek popravljati svoje grehe napram zavodu in vlagateljem. Ali se mu to posreči, je drugo vprašanje. Nahaja se sedaj v rokah bank, kar je zanj morda neprijetnejše nego prejšnje komodno razmerje napram "Jugoslav. kreditnemu zavodu" za vlagatelje zavoda, ki jim je mogel s bančnim denarjem izplačati vloge, pa vsekakor koristnejše.

Nemška vlada je poslala ameriško-mu predsedniku Hardingu nove predloge glede reparacij. Nota, v kateri so predlogi obrazloženi, ima sledečo vsebino:

Nemčija izjavlja, da se obvezuje izplačati 50 milijard mark v zlatu po sedanjih veljavah. Poleg te vsote je pripravljena izplačati v letnih anuitetah, katere bo nemška država zmogla, še nadaljnjih 200 milijard zlatih mark.

Nemčija prosi, da se ji dovoli takoj najeti mednarodno posojilo, katerega višina, obresti in amortizacija bi se določila sporazumno. Nemčija bi sama sodelovala pri tem posojilu ter bi dovolila podpisovalcem največje ugodnosti, tako, da bi posojilo imelo čim več uspeha ter bi na ta način zavestniki kolikor mogoče v kratkem času prišli do večje vsote odplačila. Nemčija je pripravljena dovoliti interesiranim državam, da sodelujejo pri izboljšanju njenega finančnega in ekonomskega položaja. Pripravljena je, z vso svojo močjo sodelovati pri obnovljanju opustošenih krajev, ker je prepričana, da je prva naloga reparacij, da se beđa čim prej olajša in da prestane sovražstvo med narodi. V ta namen bi Nemčija prevzela obnovo mest, vasi in celih pokrajin, ter bi pri popravilju pomagala z delavno močjo, z gradivom ali kakorkoli. V isto svrhu je Nemčija pripravljena dobavljati oškodovanim državam material, sirovine i. dr.

Da dokaže svojo dobro voljo, bi dala Nemčija reparacijski komisiji takoj na razpolago eno milijardo zlatih mark, in sicer 150 milijonov v zlatu, srebru in devizah, a 850 milijonov zlatih mark v menicah državnega zaklada. Te menice bi se najpozneje v treh mesecih izplačale v devizah in inozemskih vrednostnih papirjih. Ako Zedinjene države ter ostale vlade antante sprejmejo predlog, je Nemčija pripravljena, v kolikor ji to dovoljuje njena finančna moč, prevzeti tudi vojne dolgove zavaznikov v Zedinjenih državah.

Nadaljnji predlogi poudarjajo, naj se sodelovanjem strokovnjakov določene vrednosti vsega, kar je Nemčija doslej plačala na račun reparacij. Posebno naj se tu ozira na vojni plen. Vsem, ki ji dajo kredite ali denar, je Nemčija pripravljena zagotoviti pokritje z državnimi dohodki. Če se ti predlogi sprejmejo, bi odpadle vse dosedanje obveznosti Nemčije na račun reparacij. S tem bi pa tudi postala prosta nemška privatna lastnina v tujih državah.

Nemška vlada je prepričana, da je izvedljiv predložen sistem izplačevanja samo v slučaju, da se sankcije prekličejo in če se sedanjí viri za nemško proizvodnjo ne zmanjšajo, kar bi se zgodilo posebno v razkorajem Gorenje Slezije. Nemški trgovini se mora odpreti pot svetovnega prometa. Da bi se lažje določila možnost nemškega odplačevanja, predlaga nemška vlada, da to vprašanje prouči posebna komisija strokovnjakov, v kateri bi bile zastopane vse interesirane države in katere pravorek Nemčija že vnaprej sprejema in se mu podvrže.

V koliko smatra Nemčija pričujoče predloge za resne, bo pokazala bližnja bodočnost. Vsekakor se zdi, da jih bodo zavazniki vpoštevali in uvedli na njihovi podlagi nova pogajanja. Seveda pa bodo kljub temu nadaljevali s sistemom sankcij, da bo Nemčija pod njihovim pritiskom pristala še na daljše koncesije.

Nadaljevanje ustavne debate. Iz Beograda poročajo, da se bo še samo na treh sedanjih nadaljevala splošna debata v konstituenti. Govoriti ima še okoli 20 poslancev, večinoma iz vrst opozicije, potem bo govoril član vlade, nakar se prične podrobna debata. Za podrobno debato vlada veliko zanimanja. Posebno mnogo se bo govorilo pri členih glede imena države, glede tiska in vere.

Pobožne želje. Klerikalno in zajedničarsko novinstvo izsledí vsak teden v vladnih strankah novo krizo. Komaj so potihnili po opozicijskih novinah poročila o resni krizi, o razkolu in razpadu demokratskega kluba, že so našli novo krizo v radikalnem klubu. Iz Protičeve afere se je kombiniral konec radikalne stranke, a doživeli so to, da se je izjavil solidarnim s Protičevim samo Momčilo Ivančič. Torej tudi ta kriza je šla v nič. Zdaj so pa našli novo krizo in to zopet v radikalnem klubu, ki so ga kar podelili v dve struji, ki sta obe načelno nasprotni Pašiću. Ena struja, manjša, je velikosrbska, ki očita Pašiću, da je preveč "jugoslovanski", druga struja — močnejša — je pa jugoslovanska in zamerja Pašiću, da je preveč velikosrbski. Torej Pašić nima v vsem radikalnem klubu nobenega soimšljenika in pristaja, a vendar je čudno, kako je mogel dobiti v klubu ravno v Protičevi zadevi soglasno zaupnico. — Iz teh poročil je torej jasno, kakšne so te večne krize v demokratskem ali radikalnem klubu, o katerih je vedno polno opozicijsko časopisje.

Klerikalna morala. Vse krščanske religije imajo kot osnoven pojem svetost prisige, ki se polaga pred bogom. Justica je prevzela iz religije svetost prisige, pred izvršenjem tega čina, ki se opravlja kot neka religiozna ceremonija, opominja sodnik onega, ki prisega na svetost prisige, ker se zaklinja pred svojim bogom v zavesti vseh posledic, ki jih predpisuje vera za krivo prisego. Ta je splošno pojmovanje prisige med poštenimi ljudmi, samo med katoliki in klerikalci ni tako: io je izjavil javno in svečano katoliški duhovnik in narodni poslanec Kerubin Segvič, ki je v svojem bežniškem govoru v konstituenti izrekel te-le besede: "Prisega? Kdo pa še danes veruje prisegam? — Vsa največji lopov danes prisega." To je izjavil katoliški duhovnik in s tem dokumentiral, kakše pojme ima o svetosti prisige. Ali j. mogel dati kdo žalostnejše spričevalo propali klerikalni morali, kot ga je dal duhovnik Segvič?

Naši v Italiji. Tržaška "Edinost" se ostro obrača proti slovenskim komunistom v Primorju, ki v vseh vprašanjih slede politiki italijanskih komunistov, ter naglašajo, da bo to v veliko škodo našega naroda. Na srečo tamonjši Slovenci niso v večjem številu pristopili komunistični stranki. Ves narod je združen v Jugoslovanski narodni stranki. To ni stranka v navednem zmislu besede, marveč organizacija Jugoslovanstva v Primorju. Komunistični voditelji so edini, ki so ostali izven te organizacije, vendar je upati, da slovenski proletarijat ne bo šel z njimi, marveč da bo stal na strani svojih bratov.

Po reških volitvah. Vodja reških avtonomistov Gotthard, ki se preganja v Zagrebu, objavlja v tamošnjih dnevnikih nekaj podatkov o reških volitvah. Iz njegovih beležk izhaja, da je bilo na Reki 13 volišč, in sicer v mestu 10, izven mesta pa 3. Do 5. popoldne so se volitve vršile mirno. Od dajanja glasov je bilo konec ob šestih urah. Glasovalo je skupno 9881 volilcev, od teh za Zanellovo koalicijo skupno 6456 (4887 v mestu in 1569 v okolici).

Za fašistovski blok je bilo oddanih v mestu 3352, v okolici pa 73 glasov, skupaj 3425 glasov. Fašisti so torej dobili komaj 35% glasov, dočim odpade na Zanellovo avtonomnšo 65%. Če se od nacionalističnih volilcev odšteje 5100 italijanskih volilcev, izhaja iz računa, da je dobila avtonomska stranka celih 81 odstotkov glasov avtonomnih Rečanov. Ti odstotki so najglasnejši protest proti sedanjemu režimu na Reki.

Iz strahu pred tirolskimi Nemci se je popolnoma zmedel glas italijanske vladi v Rimu in njenim zastopnikom v Tridentski Benečiji. Kot smo že poročali, so v nedeljo dne 24. t. m. v Bolcanu fašisti napadli nemške tirolske kmete z bombami. Ob tej priliki je bilo 10 oseb ranjenih in en kmet usmrčen. Dogodek je v južni Tirolski izval nepopisno ogorčenje, ki je takoj dobilo izraz v splošni stavki. Tirolci so se tako složno in odločno postavili na nogo, da je moral generalni civilni komisar za Tridentsko Benečijo, Credaro, pomiriti napadeno prebivalstvo z zagotovitvijo, da bo dal zadevo temeljito preiskati, krivce pa najstrožje kaznovati. Preiskava je sedaj v teku. Tako spoštovanje imajo Italijani pred tirolskimi Nemci, ki jih je v primeri z našim zaslužnim narodom pod Italijo le malo. Seveda, da Tirolci stoji Nemčija, za nami žalibog nihče.

Odmevi tirolskega plebiscita v nemškem državnem zboru. Dne 25. t. m. se je v nemškem Reichstagu zahvalil Tirolcem predsednik parlamenta Lohse s temi-le besedami: "V dne, ko leži na nas najtežja skrb za našo domovino, se je na jugu nemško pleme izrekla za nas z nepričakovanim zaupanjem in vero v nemško bodočnost. Zahvaljujemo se hrabrim Tirolcem za to zaupnico, zakaj iz nje sveti luč v tem temnem času. V roku, ki se nam proži iz drage Tirolske, bomo posegli s srčno radostjo!"

Češkoslovaška univerza brez teološke fakultete. Iz Prage prihaja poročilo, da je ministrstvo prosvete vse češkoslovaške univerze pozvalo, naj se izjavijo o vprašanju izločitve teoloških fakultet iz vseučilišč. Praško in brnsko vseučilišče sta se že izjavila v tem smislu.

Dobrovoljski vestnik

Resen opomin. Gotovi krogi in izvesno novinstvo uganja zadnje dni proti tov. dr. Pivku nedostojno gonjo, ki jo mora odločno obsoditi vsak, ki ima kolikaj pojma o zaslugah tov. Pivka in razumevanja za njegovo poštrevnost v borbi za našo svobodo. Še malo, pa se bo dr. Pivku očitalo izdajstvo, ker je storil svojo narodno dolžnost, ki se je gotovo niso zavedali oni, ki mu danes očitajo njegovo dobrovoljstvo. Očitek, da je radi njega padlo na bojnem polju nekaj slovenskih vojakov, je toliko odurnejši, ker vemo da prihaja ravno iz onih krogov, ki so z blagoslovom in v svetem avstrijskem navdušenju gnali na klavnico tisoče in tisoče slovenskega naroda. Da se more pojaviti v slovenski javnosti tak očitek in tako pisanje, je dokaz, kako malo razume ta del slovenske javnosti borbo in žrtve dobrovoljcev in kaže naš narod pred jugoslovansko javnostjo v žalostni luči avstrijskantskih ostankov. Zato resno in odločno opominjamo kroge, ki iz njih padajo taki očitki, da enkrat za vselej prenehajo s izvajanjem, ker sicer bo jugoslovansko dobrovoljstvo prisiljeno izvajati posledice do skrajnosti. Naj bo to zadnji opomin.

Mariborski okrožni klub ima danes ob 20 uri zvečer v Narodnem domu važen članski sestanek.

Londona konferenca

30. aprila se ne bomo zadovoljili z neizpolnjenimi nemškimi obljubami. Svest sem si da nas bodo tega dne naši zavazniki popolnoma razumeli.

Te besede je 26. t. m. v francoski zbornici izgovoril ministrski predsednik Briand in vsi poslanci so mu pritrdjevali. Danes se v Londonu odpre nova zavezniška konferenca.

Njen program je kratak, toda obširen. Tri točke obsega: 1.) reparacije; 2.) vprašanje Gorenje Slezije in 3.) položaj ob Reni po izvedbi sankcij. Gre torej za preciziranje antantnega stališča napram nemški državi.

Glede reparacij je Nemčija stavila nove odškodninske predloge v noti, ki jo je dostavila ameriško-mu predsedniku Hardingu. Vsebinska note je sedaj znana tudi javnosti. Na prvi pogled se zdi, da so pripravljeni Nemci žrtvovati vse, kar je v njihovi moči, samo da se izognejo sankcijam. Toda Francozi niso tega mnenja. Oni odbijajo nove nemške predloge z motivacijo, da sedaj nudijo Nemci celih 100 milijard frankov manj nego znašajo francoske minimalne zahteve. Vsota, katero ponujajo Nemci, je po francoskem računu najmanj 70 odstotkov prenizka v primeri z izdatki, ki so potrebni za primerno obnovo opustošenih krajev.

Na odpor zadevajo nemški predlogi tudi zaradi mesta, ki govori o Gorenji Sleziji. Nemčija zahteva čelo deželo zase in se izgovarja, da bi v slučaju razkovanja gornje-slezijskega

ozemlja ne zmogla stroškov, ki jih ji nalagajo obveznosti, to pa vsled tega, ker bi se z odcepitvijo industrijskih krajev v Gorenji Sleziji nemški dohodki znatno skrčili. Na koncu predlaga Nemčija takojšen preklis sankcij in takojšnje ukinitve zasedb porenških krajev.

V očigled navedenim dejstvom, je težko verjetno, da bo na londonski konferenci mogoče najti miren izhod iz sedanje francosko-nemške krize. Londonske časopisne vesti, ki so poročale, da je nemška nota Hardingu namočila v angleških političnih krogih dober vtis, je treba sprejeti z vso rezervo. Ne sme se namreč pozabiti izjave Lloyd Georgea v angleškem parlamentu, da bo Anglija branila francosko stališče. Ta izjava odpira Nemčiji nič upalnih perspektiv. In kakšne namere imajo Francozi, najboljšje dokazuje Briandova izjava, da bo Francija brezobzirno podvzela potrebne korake, da Nemčija izpolni svoje obveznosti.

Francoska vlada vidi v nemških predlogih samo nov poskus politike zavlačevanja. Te pa je sita. Zato si je lahko misliti, da bodo francoski delegati na londonski konferenci nepomirljivo zahtevali, da antanta nastopi proti Nemčiji s skrajnim sredstvom, ki ga še ima na razpolago — z orožjem.

VSÍ NA DELO, DA REŠIMO BRATE!

Hugh Conway:

Iz teme v luč

"Nikogar ne poznam s tem imenom. Večina imen, ki si jih nadevajo politični ujetniki, je izmišljena. Potem ko jih oddam, postanejo zgolj številke, in tako to nič ne de."

Nato sem mu rekel: Ceneri. Iznočaja je zmajal z glavo.

"Vendar za gotovo vem, da je človek, ki ga želim videti, pri vas", sem rekel. "Kako ga najti?"

"Ali ga poznate po obrazu?"

"Da - - dobro."

"Potem pa je najboljšje, da greste z menoj in ga skušate poiskati med mojimi nesrečnejši. Prižgite si še eno cigareto — rabili jo boste", je prištavil pomenljivo.

Šel je naprej in kmalu sva stala ored težkimi vrati.

Na njegov ukaz se je prikazal ječar, oborožen z mogočnimi ključi. Ključ je zaškripal in vrata so se odprla.

"Pojdite za menoj", je rekel Varlanov in krepko potegnil cigareto. Storil sem kakor je rekel, a stoječ na pragu sem se komaj premagal, da mi ni slabo prišlo.

Soditi po smradu, ki je buhnil skozi nie, bi tista vrata lahko bila vhod

v kako kužno jamo, kjer je na njenem dnu trohnela in gnila vsa nesnažnost vsega sveta. Stopivši skozi si takoj občutil, da vlada v tem gostem, zaduhlem zraku sama bolezen in smrt.

Opomogel sem si, kolikor je bilo mogoče ter sem sledil kažipotu naprej. Vrata so se za nama zaprla.

Da bi imel moč popisati to, kar sem videl notri, potem ko so se mi oči privadile mraka, mi nikdo ne bi verjel. Ječa je bila prostorna, vendar bi bila morala biti vsaj trikrat toliko, če bi hoteli vpoštevatí število jetnikov. Bila je natlačeno napolnjena z nesrečniki. Stali, sedeli, ležali so okrog in okrog. Ljudje vsake starosti in, kakor je bilo videti, vseh narodnosti. Prerivali se v gručah vse vprek, in mnogi so se pripravili, preklinjali in razsajali. Iz radovednosti so se gnetli okrog naju, kolikor so se pač upali, pa smejali in klepetali v svojih barbarskih narečjih. Bil sem v peklu, ostudnem, nečistem peklu! Peklu, narejenemu od ljudi za svoje bližnje!

Nesnaga! Ves prostor je bil ena sama nesnaga. Nesnaga pod nogami — nesnaga na stenah, po lemezih in tramovih — nesnaga v vročem, zaduhlem, kužnem zraku. Vsak človek je bil, kakor premikajoča se gruda nesnage. Zola bi se naslajal ob po-

drobnem opisovanju grozot tega kraja jaz, pa jih moram prepustiti čitatelji domišljiji, dasiravno vem in sem celo prepričan, da se nobena domišlja ne bo mogla približati resničnosti.

Mislil nisem mogel, samo eno se mi je čudno videlo. Kako bi, da ti ljudje niso planili ven, premagali straže in pobegnili iz tega smrdečega brloga? Omenil sem to Varlanovu.

"Dokler s ona maršu, nikdo ne poskusi pobegniti", je odvrnil. "Častna zadeva je to pri njih. Če eden pobegne, se ravna z ostalimi z večjo strogostjo."

"Ali nikdar nobeden ne pobegne?"

"Da mnogo jih, ko jih pošljemo na delo. A se jim ne godi dobro. Na begu morajo priti do ljudi, sicer morajo umreti od lakote. Pa jih polove in pošljejo nazaj."

Prevedoval sem obraze drugega za drugim, da bi našel njega, ki sem ga iskal. Moje ogledovanje so sprejeli z mrkami, nezaupljivimi, kljubovalnimi ali malomarnimi pogledi. Delali so opazke priglušene, pa Varlanova navzočnost me je varoval pred žalitvami. Ogledal sem si mnogo gruč brez uspeha, zatem pa sem nastopil pot po ječi.

Prosveta

Tretje gostovanje Irme Polakove v Ljubljani. Poroča se nam, da se je Udruženju glumaca posrečilo pridobiti gospo Irmo Polakovo za tretje gostovanje in sicer v naslovni uloži stare francoske Hernejeve operete Mamzelli Ni-touche. V ti uloži je gospa Polakova nastopila zadnjičkrat kot reden član slovenskega gledališča. Predstava se vrši v opernem gledališču v sredo 4. maja. Pri predstavi sodelujejo iz drame dame g. Danilova, K. Danilova, Pregarčeva in Rakarjeva ter gospodje Danilo, Drenovec, Plut, Rogoz, Striša in Zeleznič. Predprodaja nekoliko znižanih vstopnic se prične v nedeljo. To gostovanje gospo Polakove povodom njene petindvajsetletnice je nepreklicano zadnje v letošnji sezoni.

Glasbena Matica v Ljubljani javlja: Pri natančni reviziji arhiva se je našlo mnogo potrdil od posameznih društev in glasbenikov o sprejetih in še ne vrnjenih skladbah. Vsa društva in glasbeniki, ki so si za časa vojne in poobratu bodisi s potrdili ali brez njih obdržali notni material, ki spada kot lastnina "Glasbene Matice" v Ljubljani, se naprošajo, da taistega najkasneje do konca meseca maja t. l. vrnejo arhivarju, ki je na razpolago vsaki ponedeljek, sredo in četrtek od 8.—7. ure popoldne v sobi št. 7. Zopetna izposoditev je mogoča le proti novemu potrdilu.

Slikarska šola "Probuca" v Ljubljani. Vsi, ki se se upisali za obisk slikarske šole, se snidejo v svrhu natančnejše informacije v ponedeljek dne 2. maja ob 18½ uri zvečer na Tehniški srednji šoli, soba št. 5.

Društvo slovenskih leposlovcev javlja: Iz pisarne Njegovega Velikanstva je dobilo "Društvo slovenskih leposlovcev", ki je s svojega običnega zbora dne 18. t. m. poslalo vdanostni brzojavki kralju in prestolonasledniku, sledeče pismo: Društvu slovenskih književnikov, Ljubljana. — Njegovemu Velikanstvu kralj in Njegovemu kraljevsko Visočanstvo naslednik prestola toplo zahvaljuju na izjavama odanosti in lepim željam, upućnim prilikom skupa slovenskih književnikov v Ljubljani.

Umetniška razstava v Beogradu. V nedeljo se odpre v Beogradu na svečan način pomladanska umetniška razstava, ki jo priredi srbska sekcija Lade. Razstave se udeležijo 20 srbskih umetnikov s približno 200 deli.

Slovenska Matica je prejela od češkoslovaškega konzulata v Ljubljani nadaljnji znesek 2000 K kot prispevek za izdajo dr. Lepove "Česke antologije" darovan po "Česki industrijski banki". Srčna hvala!

Mestno gledališče v Celju. V sredo dne 4. maja ob 20. uri se vprizori, pod vodstvom g. S. Gradinika, Cankarjeva farsa v treh aktech "Pohujšanje v dolini centforianske".

Ljubljana, 29. aprila.

* **Imenovanje v državni službi.** Gozdarski oškrbnik inž. Zmago Zierlein na Bledu in inž. Franc Sulgaj v Ljubljani sta imenovana za višja gozdarska oškrbnika. Nadalje so imenovani za izvršilne uradnike sodni poduradniki: Rudolf Lukesch in Ivan Rakovec v Ljubljani, Ivan Jug v Mariboru, Jožef Obed v Novem mestu in Josip Wolanšek v Mariboru; za sodne poduradnike sodni slugi: Josip Frank v Ljubljani, Aleksander Kump v Kranju, Franc Debevc v Radovljici, Ivan Pečlin v Litiji, Franc Simončič v Mariboru, Josip Keuschnigg v Prevaljah, Blaž Meško v Slovenski Bistrici, Anton Volk v Celju, Fran Lavrič v Brezicah, Ivan Paj v Konjicah, Anton Spec v Kozjem, Martin Kralšek v Smarju pri Jelšah in Jakob Torkar v Novem mestu.

* **Dopotoval.** Naš poslanik v Pragi g. Ivan Hribar se je te dni mudil v Beogradu, kjer je konferiral z ministrskim predsednikom in ministrom zunanjih zadev Pašićem. Včeraj je dospel poslanik Ivan Hribar v Ljubljano.

* **Poslanik Kalina v Ljubljani.** Danes je prispel v Ljubljano iz Beograda na poti v Prago češkoslovaški poslanik g. Antonin Kalina. Zvečer se je udeležil predstave "Tosce" v opernem gledališču. Jutri nadaljuje svojo pot v Prago.

* **Svetozar Pribečević v Zagrebu.** Minister prosvete g. Svetozar Pribečević je odpotoval sinoči iz Beograda v Zagreb, kjer bo sprovedel pravoslavne velikonočne praznike.

* **Prestolonaslednik regent je odpotoval** danes iz Beograda v Sremske Karlovice in se vrne šele v nedeljo.

* **Pozdrav pravoslavnih Čehov Pašiću.** Iz Beograda poročajo: Pravoslavni Čehi so s svojega zborovanja dne 25. t. m. v Litovli na Moravskem poslali ministrskemu predsedniku Pašiću tole brzojavko: "Množica Moravske, zbrana v vasi Hudobin pri Litovli, prosi s škofom Dositejem vred Boga za to, da bi Vi dolgo in srečno živeli in da bi bil srečen tudi srbski narod. Pošiljamo Vam iskrene pozdrave. V imenu ljudstva Josip Videk, duhovnik."

* **Pogreb gospe Amalije Žerjav** se je vršil danes popoldne ob veliki udeležbi prijateljev in spoštovateljev blage pokojnice in njene rodbine. Zaloga spreveda so se med drugimi udeležili minister poljoprivrede I. Pucelj, jugoslovanski poslanik v Pragi Ivan Hribar, češkoslovaški poslanik v Beogradu Antonin Kalina, minister n. r. dr. Kramer, deželni predsednik dr. Baltić s poverjenikom dr. Ravniharjem in Ribnikarjem ter voditelji ostalih poverjenikov, češkoslovaški generalni konzul dr. Beneš, delegat ministra finance dr. Šavnik ter predstojniki ostalih višjih državnih uradov, magistratni ravatelj dr. Zarnik, deputat oficirskega zbora in moštva ter mnogo prijateljev ozloščene rodbine iz vseh krogov ljubljanskega prebivalstva. Narodno ženstvo je bilo pod vodstvom g. dr. Tavčarjeve odlično zastopano. Pogreb je bil dokaz velikih simpatij, ki jih je vživala blaga pokojnica. Naj ji bo lahka zemlja domača!

* **Stoletnica Napoleonove smrti.** Dne 5. maja letos poteče 100 let, odkar je umrl Napoleon. Francoski narod bo ob tej priliki proslavil svojega velikega junaka, državnika in cesarja, ki je s svojim umom posegel tudi v razvoj našega naroda. Prvi je ustanovil narodno edinstvo, združivši Slovenijo, Istro, Hrvaško do Kolpe in Dalmacijo v kraljevino Ilirijo. Zato ne smemo prezreti tega spominskega dneva. V Zagrebu priredi "Prosvetni savez" dne 4. maja predavanje o Napoleonu.

* **Kerenski j. v Pragi.** Kakor poroča "Tribuna", se je Kerenski nedavno naselil v Pragi, kjer deluje publicistično za inozemsko časopisje svoje stranke.

* **Državni dohodki in izdatki.** Od postanka naše države zgodilo se je v mesecu marcu tek. leta, da so se državni izdatki popolnoma krili z državnimi dohodki tako, da državni ni bilo potrebno dopolnjevati izdatke. Ta slučaj dokazuje, da se bližamo tudi v tem oziru konsolidiranju razmerja med dohodki in izdatki.

* **Vse na kupu.** Včerajšnji "Naprej" se je izdal v skladu s predpisanim, ki ga je izdala vlada za Beograd. V svoji notici se je "Naprej" na ministra za socialno politiko Velizarja Jankovića, da si Velizar Janković ni bil nikdar minister za socialno politiko, bil pa je to Milivoj Jovanović; dalje napada "večkratnega hišnega posestnika", lastnika in direktorja "Pravde", narodnega poslanca Savčiča, da si Savčič ni niti hišni posestnik, niti direktor "Pravde", pač pa je v času, ko je ministrski svet sklenil to naredbo, Savčič že zdavnaj umrl. — Toliko netočnosti v eni sami notici, kaj šele, ako bi pregledali ves "Naprej" malo bolj natanko?

* **Za kinematografe.** Današnji "Novi čas" se bridko pritožuje, da imamo v Ljubljani samo en kinematograf, a toliko ljudi je, ki bi imeli radi koncesije za kinematografe, da bi potem filmov širili kinematografsko kulturo in morale. Tolikokrat je sodno ugotovljeno, da je današnji pokvarjenosti mladine

največ pripomogla kinematografska industrija, vsi pedagogi se bore proti širjenju kinematografske demoralizacije, "Novi čas" pa želi, da bi imeli tudi v Ljubljani na vsakem voglu po en kinematograf. — Zakaj ne vemo; mogoče pa hoče delati reklamo za one filme, ki se izdelujejo v Vatikanski fabriki, ker nedavno je v Vatikanu sveta stolica ustanovila veliko fabriko filmov, katera ji obeta več dobička nego Petrov novič, ki se zadnje čase kaj poredko stekajo v vatikanske blaginje.

* **Nove brzojavne pristojbine.** S 1. majem stopijo v veljavo nove telefonske in brzojavne pristojbine. O novih telefonskih takсах smo že obširno poročali. Za brzojavke v notranjem prometu se plača od 1. maja dalje poleg redne besedne pristojbine 20 par še en dinar posebne pristojbine za vsako brzojavko. Za brzojavni blanket se plača 20 par. Pri plačilu brzojavnih in telefonskih taks v mednarodnem prometu je ekvivalent franc 1:4, to je 1 frank = 4 dinare. Telefonski abonenti, ki zaradi povišanja taks ne žele obdržati svojih telefonskih postaj, jih morajo opovedati najkasneje do 1. junija, da se s koncem prvega polletja zamorejo odklopiti.

* **Pomanjkanje brzojavnega osebja.** Skoraj v vseh pokrajinah naše kraljevine se pojavlja pomanjkanje brzojavnega osebja. Da se temu nedostatku nekoliko odpomore, je minister saobračaja odredil, da se z administrativnih služb odpokličejo vsi telegrafisti in telegrafistke ter da se uporabijo v brzojavni službi. Tekom letošnjega leta se ustanovi nekoliko poštno-brzojavnih kurzov. Upati je, da bo ta kriza potem odpravljena.

* **Iz občinstva smo prejeli:** Južno železnico prosimo, naj ob priliki, ko restavira glavni kolodvor, zopet postavi stolpiček z uro, ki je do potresa tako lepo zaključeval sedaj pusto pročelje tega poslopja.

* **Občinski tajniki za Prekmurje.** Zaradi pomanjkanja sposobnih občinskih tajnikov v Prekmurju se je 25. t. m. v Dolnji Lendavi otvoril tečaj za občinske tajnike. Obiskuje ga 18 udeležencev. Poneje se enak tečaj otvori tudi v Murški Soboti.

* **Kolo Jugosl. Sester** ima svojo izredno odborovo sejo v ponedeljek dne 2. maja ob 5. uri popoldan v risalnici Mladike. Na dnevnem redu je poročilo naših sester o posetu "Kola Srpskih Sestara" v Beogradu. Clance, ki se zanimajo za stvar, pridite!

* **Klub "Soča"** priredi dne 30. aprila ob pol 8. uri zvečer v prostorih restavracije "Zlatorog" kot zaključek zimsezone družinski večer. Na sporedu so: pevske točke, recitacije, deklamacije itd. Vabljeni so člani in prijatelji društva z rodbinami.

* **Udruženje graditeljev kr. SHS** hna svojo prvo Glavno Skupščino v Ljubljani na dan 1. maja 1921. V "Udruženju" je do danes članjenih 5 sekcij in sicer: zagrebška, osješka, sarajevska, splitska in ljubljanska.

* **Za zgradbo sokolskega doma Sokola II** je daroval propali kandidat v občinski svet K. 80. — s pozivom, da stori vseh njegovih 527 kolegov isto.

* **Za Jugoslovansko Matico** je daroval mesto venca na krsto pokojne gospe Amalije Žrjavove delegat ministristva finance g. dr. Šavnik 100 kron.

* **Dan katoliškega tiska.** Tudi letos namerava "Pijevo društvo" prirediti v Jugoslaviji dan katoliškega tiska, da se bo nabiralo za katoliško časopisje javno po ulicah in cerkvah.

* **Za slepe.** Kot ustanovniki so pristopili podpornemu društvu slepih v Ljubljani naslednji gg.: dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškof v Ljubljani; Anton Krisper, trgovec v Ljubljani; Karel Pollak star., tovarnar v Ljubljani; trdika Medić, Rakovec, Zankl, tovarna harv v Ljubljani. — Posnemajte plemenita arca in podpirajte redno "Podporno društvo slepih" v Ljubljani, Wolfova ul. 12.

* **Izlet vojnih akademikov v Dalmacijo.** Gojenci vojne akademije v Beogradu se podajo dne 1. julija na instruktivno potovanje po Dalmaciji. Obiskali bodo tudi novoosvobodene otoke. V Dalmaciji ostanejo do konca avgusta.

* **Metalurški šola v Bosni.** Z ozirom na veliko važnost bosenske metalurške industrije, ki ima vse pogoje, da se razvije do močne in zdrave industrije te vrste, namerava ministristvo trgovine in industrije ustanoviti v Bosni metalurški šolo. Projektovana šola se v kratkem otvori v Varešu. Sprejemali se bodo v to šolo dobri in strokovno nagraženi metalurški delavci.

* **Mostnina v Borlu čez dravski most** je po sklepu ptujskega okrajnega zastopnika odpravljena, ker je samo ovirala promet in, vzbujala ljudsko nevoľjo.

* **Stavka stavbinskega delavstva v Mariboru.** Po vgladu svojih tovarišev v Ljubljani, so včeraj dopoldne tudi v Mariboru vsi stavbinski delavci zapustili delo in stopili v stavko. Ker je v zmislu "Obznane" prepovedano vsako pozivanje in agitiranje za stavko, je bilo že včeraj aretiranih več oseb, ki so se pregrešile v tem pogledu. Medne zahteve delavstva so iste kakor v Ljubljani.

* **Glavno cepiljenje proti kozam v Lajterperku in Krčevini** bo 6. maja od 9. do 11. ure dopoldan v prostorih narodne šole v Krčevini. Revizija in nadaljnje cepiljenje bo trajalo ves teden.

* **Stanovanjska komisija Celje.** Poverništvo za socialno skrbstvo je imenovalo članom stanovanjske komisije v Celju g. Karla Gregorića, hišnega posestnika, g. Miloša Cepina, uradnika in g. dr. Ivo Subića, vl. koncipista.

* **Prosvetno-kulturni odsek celjskega Sokola** priredi danes, 30. t. m. zvečer v Narodnem domu predavanje. Predava dr. Schwab o življenju celjske mladine, posebno dijaštva, pred 30 leti.

* **V celjskem političnem okraju** so se pojavili od 18.—24. aprila 4 novi slučajji obolenosti za kozami in sicer 2 v Ljubnem, 2 v Kalobju. V evidenci je bilo v navedenem tednu 33 slučajev obolenosti za kozami. Ena oseba je umrla.

* **Razpust društva.** Društvo "Pettauer Musikverein" s sedežem v Ptuju je razpuščeno iz državnih interesov in ker je prekoračilo svoje statutarne področje.

* **Kmetijski gospodinski tečaj v Ptuj** ki je prišel dne 15. marca, konča dne 15. maja. Takoj nato prične drugi gospodinski tečaj, ki bo trajal do 26. junija. Prevega se udeležuje 24 deklet, v drugega pa bo sprejetih 20 deklet. Prijave je treba poslati okrajnemu zastopu v Ptuj. Za slučaji, da ne bo zadosti prijav, se tečaj ne bo vršil.

* **Zivnorejci v ptujem okraju** nameravajo dne 17. maja prirediti izlet v Solčavo in Luče, da si ogledajo tamonjho plemensko živino in jo eventualno nakupijo. Potovanje bo vodil živnorejki instruktor Zupanc.

* **Smrtna kosa.** V Polju pri Podčetrtku je umrl trgovec in posestnik Fran Dobrave, v Lembergu pa 21. t. m. gostilničar in posestnik Rajko Lipavc.

* **Ustanovitev javne knjižnice v Trbovljah.** Vlada je sklenila ustanoviti v Trbovljah veliko javno knjižnico, ki naj nudi zlasti delavskim slojem prijetnega in zabavnega čtiva ter pritegne šoli odraslo mladino splošnim kulturnim interesom. V to svrbo je določilo poverništvo za socialno skrb večji znesek. Knjižnica začne poslovati v najkrajšem času v poslopju ene trboveljskih šol.

* **V Soboti pri Podčetrtku** se je zgodil interesanten slučaj, da klerikali niso mogli sestaviti svoje kandidatske liste za občinske volitve. Iz zadrege so si hitro pomagali na ta način, da so vpisali v kandidatsko listo dva moža, ki se sicer nahajata v volilnem imeniku, a sta med tem že oba umrla.

* **V Šoštanju** priredi podružnica Jug. Matice dne 5. maja na Glavnem trgu veliko javno tombolo.

* **Hudodelstvo javnega nasilstva** so zagrešili meseca februarja v Hrastniku nad državnim nadzornikom inž. Ferd. Krajncem pod vodstvom znanega Frica Burgerja neki Pečnik, Dirmayr, Košir, oba Killerja, Flajniš in Barahini. Okrajno sodišče v Laškem je po dolgi preiskavi izročilo sedaj ves materijal državnemu pravdnistvu v Celju, ki bo proti imenovanim dvignilo obtožbo.

* **Ukraden konj.** Na Tržaški cesti v Mariboru so redarji 18. t. m. ustavili nekega neznanca, ki je gnil konja. Ker se ni mogel legitimirati, so mu konja zaplenili, nakar je neznanec pobegnil in ga se dotedaj ni bilo mogoče izslediti.

* **Tatvine v Mariboru.** Krojaču Vedinu na Aleksandrovi cesti je v četrtku 30 do 35 let star možki ukradel 8 m. rjavega blaga v vrednosti 2720 K. Mariji Krizmanič v Popovičevi ulici je neznan tat ukradel iz stanovanja več kosov perila, obleke in drugega blaga. Albertu Kežarju in Herbertu Kumerju, ključav-

Opozorjamo, da izide začetkom maja prva ilustrirana modna in kulturna revija "Vesna". Konsorcij je kot izdajatelj storil vse, da nudi občinstvu res nekaj izredno lepega in bogatega ter po tako nizki ceni, da si bo mogel to revijo vsakdo omisliti. Naroča se: Administracija "Vesne", Ljubljana. Cena posameznih zvezkov 32 K, letna naročnina 240 K, torej pri zvezku 2 K popusta. Izhaja v prvi polovici vsakega meseca. (ad 748)

* **V Rogaški Slatini** traja sezija od 1. maja do konca meseca septembra. Od 1. maja do 15. junija predsežija s primernimi popusti. Istotako posežija od 1. septembra dalje s primernimi popusti. Več v inseratu na drugi strani. (ad 612)

* **Deželni muzej občinstvu** zopet pristopen. S 1. majem se deželni muzej v Ljubljani ob nedeljah zopet otvori občinstvu v brezplačen poset. Vstop je dovoljen od 10. do 12. ure.

* **Corrigendum.** V našem včerajšnjem uvodniku je ostalo nekaj tiskovnih pogršk, ki znatno kvarijo zmisel. Ravno-pravnost slovensčine seveda ni estumeno — temveč je ustavno zajamčena. Demokrati so se upri Protičevi formuli glede slovensčine v prvotni (ne privatni) njeni obliki, kakor tudi v formulaciji, ki so jo odobrili klerikali. Odločanje o naših potrebah je popularna stvar, skrb za pokritje, ki jo morajo prevzeti demokrati pa nesimpatična in žal ne za nas simpatična, kakor izjavlja tiskovni skrat. — V notici o smrti g. A. Žerjavove je bilo tiskano "dvoda po okrajnem zdravniku", namesto: "dvoda po okrajnem sodniku."

* **Zanemarjenje obrtnih vajencev** po deželi. Kako potrebno bi bilo uvesti delovanje hrvatskega "Radiša" tudi pri nas je razvidno iz naslednjega dopisa, ki smo ga prejeli od našega dopisnika obrtnika iz Notranjske: "Obrtni in trgovski vajenci po deželi so veliki reveži, ker so prepuščeni samim sebi in v sed tega mnogokrat izkoriščanju svojih mojstrov in gospodarjev. Zakoni in pravila, ki se tičejo obrtno-vajenskega vprašanja, so pomanjkljiva. Obenem se oblasti veliko premalo brigajo, ali kdo izpolnjuje te zakone ali ne. Obrtnih šol po deželi sploh ni ali pa so v tako oddaljenih krajih, da ni mogoče jih posećati. Vajenci morajo opravljati dostikrat poljedelska dela. Naravno trpi pri tem njihovo obrtno izobraževanje. Tudi delavnega časa se nihče ne drži. Mnogokrat delajo vajenci po noči, ne da bi se jim zaradi tega dala primerna odškodnina. Pa tudi plačano ponočno delo za mlade fante ni dopustno, ker škodi njihovemu zdravju. Da jim v takih slučajih ni mogoče posećati televadnih večerov v sokolski televadnici, je samo ob sebi razumljivo. Tudi po prestani triletni "učni" dobi pomočniku iz naše male obrti in trgovine ni najboljšje poslano. Mojstri in trgovci si vzamejo nove vajence, plačane pomočnike pa odpustijo. Samo v času največjega dela se ga usmili in ga vzame za nekoliko tednov v službo. Iz navedenega je razvidno, da je treba na tem polju mnogo dela obrtne zbornice in obrtniških društev, na drugi strani pa strogega varstva, čeprav pomanjkljivih pa že obstoječih zakonov in pravil od strani kompetentnih oblasti. Narod, ki ne pazi na svoj naraščaj, ne more imeti dobre bodočnosti."

* **Revizija tarife uvoznih carin.** V sed brzojavnega naročila generalne direktije carin v Beogradu javlja zagrebška trgovska in obrtna zbornica, da more vsaka industrija odposlati k omenjeni direktiji ponovno svoje zastopnike, s katerimi bi se direktija posvetovala o potrebnih zaščiti industrije potom uvoznih carin. Predstavniki posameznih industrij bodo sprejeti v času od 2. do 10. maja 1921. Če koma od predstavnikov ne bi bilo mogoče osebno priti v Beograd, naj odpošlje na direktijo do 4. maja pismene predloge.

* **Ameriški premog za Evropo.** Zastopniki ameriških premogokopov, ki so prišli v Evropo, da prešturajo tukajšnje trge, izjavljajo, da so izgledi za prodajo ameriškega premoga v Evropi zelo ugodni. V kratkem času bo mogoče osnovati velika skladišča za premog v evropskih centrih. Že danes se nudi ameriški premog na Angleškem po 2 funta-sterlinga za tono, med tem ko stane domači 3 funte za tono.

* **Notranje posojilo.** Včeraj in danes je imel finančni svet sejo, na kateri je razpravljal o notranjem posojilu, ki naj bi znašalo pol milijarde dinarjev.

* **Spremenjena tarifa za seno in slamo.** Po sklepu prometnega ministristva se bo odšle računalni prevoz sena in slame v vagonskih pošiljках po tarifi B, to po znižani ceni. To se je odredilo na prošnjo sarajevske mlekarne zadruge.

* **Prometne šole.** Prometno ministristvo je izdalo vsem železniškim ravnateljstvom naredbo, da čim prej otvorijo prometne šole za izobrazbo naraščaj v postajni službi.

* **Carinski prihod.** Carinski prihod od 1. do 10. aprila znašajo skupno 24,812,365 dinarjev, od 1. julija 1920 do 11. aprila 1921, to je v približno 9 mese-cih pa 637,399,571 dinarjev, ali povprečno mesečno 70 milijonov dinarjev.

* **Promet z motornimi čolni na Donavi.** Ministristvo saobračaja je dalo Franu Markiču in ruskemu inženjerju Bogatir-jevu koncesijo za promet z motornimi čolni med Beogradom in Zemunom in Beogradom in Pančevu. Motorni čolni bodo vozili do polnoči in jako hitro. Prevoznina na progi Beograd-Zemun bo znašala 2, na progi Beograd-Pančev pa 5 dinarjev.

* **Ponarejeni dolarski bankovci.** Narodna banka SHS opozarja, da so se pojavili v prometu potvrdjeni dolarski bankovci po 1, 2 in 20 dolarjev. Bankovci so jako spretno potvrdjeni.

* **Nove tovarne v Nišu.** V Nišu se snuje dve novi tvornici. Ena za izdelovanje ledu, druga za izdelovanje piva. Udeležen je italijanski kapital.

* **Bilanca poljedelske banke v Zagrebu.** Poljedelska banka v Zagrebu, ki financira hrvatsko zadrugarstvo, je imelo preteklo leto čistega dobička 2,902,127 kron in izplača letos 100stotno dividendo. Banka prevzame zagrebško železo-livarno in tvornico za izdelovanje strojev.

* **Zadnji dan za zvišanje vojnih in predvojnih državnih obveznic.** Finančni minister je odredil z odlokom od 26. aprila t. l.: 1.) Da se prošnje za naknadno žigosanje obveznic vojnih in predvojnih posojil bivše avstro-ogrske monarhije morejo obravnavati, ako so bile do vstetega 31. maja t. l. vložene pri kakem državnem uradu. Kasneje vložene prošnje se ne bodo vpoštevale, ker se rok ne bo več podaljšal. 2.) Prošnjam je treba priložiti tudi obveznice, za katere se zahteva naknadno žigosanje. 3.) Prošnje je treba vložiti pri delegacijah ministristva za finance v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu, oblastni finančni direktiji v Novem Sadu, v Srbiji in Crni gori pa pri generalni direktiji državnih davkov.

* **Kaznovane banke.** Na podlagi odredbe glede prometa z devizami in valutami je bilo več sarajevskih in zagrebških bank zaradi nezakonitega poslovanja z devizami in valutami obsojenih skupno na približno milijon dinarjev globe.

* **Cebelarski tečaj v Vojniku** priredi 5. in 6. maja tamonja podružnica čebelarskega društva. Predaval bo potovalni učitelj Vrančić.

* **Ureditelj pristanišča v Gružu.** Dokler se ne reši vprašanje zgradnje pristanišča Baroš, namerava naša vlada urediti pristanišče Gruž pri Dubrovniku tako za trgovski promet kakor tudi za bazo naše vojne mornarice. Poleg dotedanjega pristanišča, ki se znatno razširi, se zgradi še nova luka, kjer bi moglo pristati tudi velike prekomorske ladje. Pristanišče v Gružu bo še večje važnosti potem, ko se zgradi velika balkanska železnica. Z ureditvijo pristanišča v Gružu se prične še letos.

* **Gospodarska kriza na Angleškem.** "Evening News" poroča, da leži vsled stagnacije v trgovini po angleških pristaniščih 800 do 900 angleških ladij brez opravka. Te ladje imajo nad 2 milijona ton vsebine. Pa tudi cene ladjam so zelo občutno padle. 4600 tonska ladja, za katero se je še lansko leto ponujalo 90.000 sterlingov, je bila pred kratkim prodana za 10.000 sterlingov. Nekdanja nemška ladja, zgrajena leta 1914, je bila prodana za 1000 sterlingov, kar pomeni pri 2000 tonski vsebini 6 šilingov za tono. V ladjedelnicah je okrog 56.000 delavcev brez posla, v strojni industriji pa 170.000. Vse to so znaki resne gospodarske krize v angleškem prometu in deloma tudi v angleški industriji.

* **Produkcija volnenih izdelkov v Lodzu.** Tovarne za voleno blago v Lodzu producirajo sedaj mesečno blaga v vrednosti 10 milijard poljskih mark. Poljska porabi od tega pet do šest milijard mesečno, ostale količine pa se lahko izvažajo v inozemstvo.

* **Mednarodna konferenca transportnih delavcev** je 25. t. m. po daljši debati med nemškimi in francoskimi delegati sprejela resolucijo, kjer se zveza pozivlje, naj dela z vsemi močmi na to, da se uvede avtomatična priprava za priklapljanje železniških voz "Beirauts". O vprašanju prispevkov v zvezi z valuto se je razvila živahna debata. Na predlog češkoslovaške delegacije se je proti francoskim glasovom sprejel izpreminjiv predlog, naj se pri plačevanju oziroma stanje valute v posameznih državah. Nadalje je bila sprejeta druga resolucija glede obrambe osemurnega delavnika, glede dotedanjih plač in glede odprave nadur.

Borza 29. aprila

* **Borza.** Vsed židovskega praznika danes zagrebška borza ni bila odprta. Beogradska borza začne vsed pravoslav-nih praznikov poslovati šele prihodnji teden po praznikih. Zaradi tega izostanejo borzna poročila.

Dunaj. Devize: Zagreb 459.25 — 463.25, Beograd ni notiral, Berlin 1012 — 1018, Budimpešta 272 — 274, Bukarešta 1055 — 1065, London 2632.50 — 2632.50, Milan 3202.80 — 3222.50, New-york 606 — 670, Pariz 5060 — 5100, Pra-ga 895.50 — 901.50, Sofija 772.50 — 782.50, Varšava 76.50 — 78.50, Zürich 11.650 — 11.700. Valute: dolarji 659 — 663, bolg. levi 760 — 770, nemške marke 1013 — 1019, angl. funti 2630 — 2650, francoski franki 5035 — 5075, lire 3180 — 3250, dinarji 1829 — 1849, poljske marke 77.75 — 79.75, rum. lei 1654 — 1660, carski rubli 232 — 238, švic. franki 11.600 — 11.650, češke krome 895.75 — 901.75.

Praga. Devize: Berlin 112.75 — 114.25, Zürich 1293.50 — 1296.50, Milan 356 — 358, London 298.50 — 295.50, Newyork 74.12 — 75.12, Beograd 905 — 207, Bukarešta 117.75 — 119.25, Sofija 87.88, Dunaj 10.67½ — 11.67½, Varšava 8.30 — 9.30, Zagreb 51 — 52, Budimpe-šta 28.75 — 29.75. Valute: nemške marke 112.75 — 114.25, švic. franki 1288.50 — 1291.50, lire 359 — 355, franc. franki 557.50 — 560.50, angl. funti 291.50 — 293.50, dolarji 73.62 — 74.62, dinarji 196 — 198, rum. lei 11.775 — 119.25, bolg. levi 83.25 — 84.25, avstrijske kro-ne 10.07½ — 11.07½, poljske marke 8.30 — 9.30.

Berlin. Italija 314.66 — 315.35, Lon-don 259.95 — 260.55, Newyork 65.754 — 65.894, Dunaj 16.854 — 16.894, Praga 81.27½ — 81.47½, Budimpešta 26.72 — 26.78.

Zürich. Berlin 8.77½, Milan 27.65, Newyork 572, London 22.66, Pariz 43.65, Praga 7.75, Budimpešta 2.20, Zagreb 4, Bukarešta 9.25, Varšava 0.70, Dunaj 1.50 avstrijske krome 0.94.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem

Dan	Temperatura v Sani	Stanje vremena v 6 urah	Vetrovi	Nabo	Prijava v ml.
29. april	7. ur: 734-4 14. ur: 738-6 21. ur: 739-0	4/8 brez vetra 12/8 9/8	4/8 brez vetra sl. j. vzh.	magla po obl.	1-3

Srednja včerajšnja temperatura 22.2, normalna 11-9
Vremenska napoved: spremenljivo vreme
Sonce vzhaja ob 4:47 zahaja ob 19:06

Konzorcij "Jutra"

Odgovorni urednik Mit. E. Jelenc.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeva ulica št. 2

250 52 Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.
 Delniška glavica **K 50.000.000.—**
 Rezerve okrog K 45.000.000.—
 Se priporoča za vse v njeno stroko spadajoče posle.
 Prodaja srečke razredne loterije.
 Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.
 Čekovni račun v Ljubljani št. 10.509.
 Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
 Telefon št. 261 in 413.

Naročite dnevnik „Jutra“!

Svinjsko maslo, čisto, doma topljeno, sprejema od 50 kg naprej po najniži dnevni ceni trdka Janko Popovič, Ljubljana. 330 53-54

Prva srbska tovarna sililnega praška in sililne tekočine važno za mlekarstvo

Gjoka Dimitrijević, Niš
 ima v zalogi 725 4-1
 sililni prašek in sililne tekočine ceneje in močnejše kakor tuji izvodi. Zastopstvo za Slovenijo: D. Dimitrijevič, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 20.

702 **Samostojen knjigovodja** 5-5

vešč tudi korespondence in strojepisja, znanje srbohrvaščine prednost, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme dober stenograf in strojepisec.

Ponudbe z uavedbo plače in dosedanje službe na: Ljubljana, poštni predal 163.

Klobuke in samnike vseh vrst sprejme v preoblikovanje, barvanje in snaženje (beljenje) J. Stemberger, Dunajska cesta št. 9, II. nadstr., dvorišče. 734 2-1

Prodajam 744 2-2

200 praznih zabojev ter 300 praznih starih vreč vsake velikosti.
 Anton Verbič, Sevnica, Štajersko.

Pisalni stroji znamka „Omega“ ravnokar dospeli.

Iste nudi po najnižji ceni „IMPEX“, importna in eksportna družba v Ljubljani. Kr. kov. trg št. 1. 751 2-1

Lepa vila

(16 sob s pritliklinskimi), obdana od krasnih vrtov, s cvetličarno

729 **se prodaja.** 2-2

Gospodarska poslopja so v najboljšem stanju. Zemlje je prilično 50 oralo, pol hoste, pol polja. Krasna lega ob večjem kraju prejšnje Spodnje Štajerske, tik ob železnici. Divni razgled na dolino in obkrožujoče gore.
 Ponudbe na upravo „Jutra“.

Pozlačene, s svilnim damastom prevlečene, umetniško izrezljane,

moderne rokoko-mobil je

za velik salon 728 2-2

se prodajo.

Resnim reflektantom se na željo premičnine pokažejo.

Ponudbe na upravo „Jutra“.

20.000 kg

prima angleškega

kristal. boraksa

vrečah po 100 kg bruto za neto, zacarinjeno, od skladišča Ljubljana ital. Lir 4.80, pri nadrobni oddaji Lir 5.—, event. tudi v SHS valuti. Vpraša se pri: COLONIALE OLAN-DESE. TRST. 656 10-9

Začetkom maja izide

ILUSTR. KULTURNA IN MODNA REVUA IZDAJA KONSORCIJ VESNE V LJUBLJANI

Izidaja enkrat mesečno. Naroča se: Adm. „Vesne“, Ljubljana. Cena posameznih zvezkov 32 K, letna naročnina 240 K, torej pri zvezku 2 K popusta. 748
 Izidaja v prvi polovici vsakega meseca.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano bišo, pohištvo in lakiranje raznih „koles“ v peči, naj se obrne na trdsko

Tone Malgaj, Liubliana, stavbni in pohištveni pleskar in ličar, Kolodvorska ulica 6.

Jančigaj & Gagel specialna trgovina raznovrstnega bombaža, športnih čepic, čevljev in gamaš. Na veliko in malo. 543 10-7

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8.

Pfaff šivalne stroje Prvovrstne

za šivilje, krojače in čevljarje z vedno garancijo ter posamezne dele igel, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje po ugodni ceni priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu

pošta in želez. postaja Domžale pri Ljubljani V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter pr oblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema v-a naročila in moderniziranje tavnika Kovačevič i Tršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema 304 v sredo in v soboto. 20-13

Zaročencem

se priporoča, predno kupijo pohištvo

566 da si ogledajo 10-6

razstavo

in zalogo pohištva

spalnice, jedilnice, sobe

za gospode, kuhinjske

oprave, dekoracije,

- podobe in dele -

vse prvovrstno lastno delo po

najnižjih cenah.

E. Zelenka

Maribor, Solska ulica.

Spedijska trdka

Ludovik Ševar vd.

na Rakeku

preskrbuje najhitreje vse v spedijsko stroko spadajoče posle,

tudi 643 7

ocarinenje.

Kostanjev les

vsako množino kupi

749 „**Drava**“

lesna industrijska delniška družba

MARIBOR, Aleksandrova c. 51.

Zastopstvo največje dalmatinske tvornice portland-cementa „SPLIT“

nudi vsako količino svojega prvovrstnega izdelka

I. marke „SALONA“

po konkurenčnih cenah franco vagon poljubna postaja Slovenija.

Dr. Fran Jenko, import, Ljubljana, Krekov trg 10, I. nadstr.,

hodnik desno. 736 8-2

Mašilec za vreče

dobro obranjen, se želi kupiti. Ponudbe 719 3-3

Honigovemu parnemu valjčnemu mlinu

Havas & Forgács v Topoli (Bačka).

Gramofone, plošče, godbene avtomate, igle, peresa, posamezne dele

edino pri trdki 563 48-23

A. RASBERGER

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Mehanična delavnica za vsa popravila in druge precizne mehanike.

Zdravišče Rogaška Slatina.

Postaja Grobelno, odtod z lokalnim vlakom do Rogaške Slatine.

Na progi Zagreb-Zidani most-Grobelno-Pragersko-Maribor. 612

Zdravišče s pitno vodo iz treh vrelcev (Tempel, Styria in Donat).

Najboljše staro izkušeno sredstvo pri obolenju žel. dca in črevesa in prebavih sploh, najbolj izkušeno sredstvo pri vseh bole. nih pres. avljanja (sladkosečnost [diabetes], debelost, putika), sredstvo proti tvorenju kamnov kot so: žolčni, ledvični in mehurni kamni, najprimernejše zdravilišče za vsa kronična obolenja srca. nedosegljivi pripomočki pri zdravljenju kroničnih bo. ezni krvi.

Pitne kure, hidro-, elektro-, mehanoterapija, solne, zračne, plavalne kopeli, inhalatorij, oglednikale kopeli, solne (po originalu iz Bad Hall), aromatične (smrečne) kopeli, terenska kura, lečenje z mlekom in siratko. Gorska pitna voda 228 m nad morjem.

Stalni poštni, telefonski in brzojavni urad. Velika dvorana, kinogledališče, kavarna, slaščičarna, krite terase in sprehajališča. — Dnevno dva koncerta vojaške godbe.

Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Reunioni, umetniški koncerti, tombole, plesi, gledališke predstave, izleti itd. Krasni izprehodi v gozdni okolici.

Zahtevajte prospekte!

Državno zdravilišče Rogaška Slatina.

Sezona traja od 1. maja do 30. septembra

UNDERWOOD OPALOGRAPH

pisalni stroj

razmnoževalni aparat

Zahtevajte prospekt!

Glavno zastopstvo: **THE REX CO** Ljubljana.

Pivovarna „UNION“

Telefon št. 311. Brzojavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.

Ljubljana-Spodnja Šiška

priporoča svoje izborna pivo v sodnih in steklenicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 52